

La policia es va infiltrar en els grups d'ultraesquerra de l'Alemanya federal per impedir-ne el creixement

El talp Urbach i el terror alemany

RAFAEL POCH
Berlín. Corresponsal

L'anomenaven *Peter el del tren* (*S-Bahn, Peter*). Passava de tant en tant per la K-1 i altres pisos comunitaris de la progressia berlinesa dels seixanta, on l'esperit revolucionari es combinava amb el sexe, les drogues i les lectures d'Adorno i Marcuse. Peter Urbach, que és com es deia, era un jove lampista que havia fugit de l'RDA. Va ser un típic agent provocador a sou de la policia. Fa poc s'ha conegut que va morir el maig del 2011 a Califòrnia, per la qual cosa es torna a parlar d'ell.

Peter portava els cabells curts i parlava i vestia com un obrer, un veritable proletari entre la host petitburguesa que nodria l'incipient moviment estudiantil i la posterior oposició antiparlamentària d'Alemanya, APO. Feia algunes petites reparacions als banys i cuines d'aquells antres de l'esquerra, i va arribar a ser un més de la família.

Va aparèixer el 1966 i va desaparèixer el 1971. Mentrestant, va propiciar i va assistir a la fundació dels grups armats del seixanta-vuit alemany; la banda Baader-Meinhof (RAF), els Tupamars de Berlín i el Moviment 2 de juny.

Teledirigit pel senador socialdemòcrata i ministre de l'Interior de Berlín, Kurt Neubauer, Urbach treballava per al *Bundesamt für Verfassungsschutz* (BfV) la policia política que porta el nom del Departament de Protecció de la Constitució. Va ser Peter Urbach qui va subministrar la primera arma a aquell moviment de greynyuts: la pistola Beretta de Horst Mahler, advocat i fundador de la RAF, avui en l'òrbita del neonazi NPD. També unes quantes bombes. Una vegada es va presentar amb un quilo d'haixix afganès d'una partida que la policia acaba-

PROCÉS EL 1971

Urbach va ser vist per última vegada en un judici quan ja era infiltrat confés

LES LLACUNES

La mort del col·laborador policial evoca les zones grises del terrorisme alemany

va de decomissar. Ho aconseguia gairebé tot per a aquell ambient en el qual s'havia d'infiltrar "observant delictes i fins i tot participant-hi", com deia la doctrina de Neubauer.

Urbach era l'11 d'abril del 1968 a la protesta estudiantil davant la seu del grup de premsa *Springer* per l'atemptat contra el líder del sindicat estudiantil SDS, Rudi Dutschke. Va ser Urbach qui va portar els còctels molotov amb què es va armar la batalla. Al novembre hi va haver una altra batalla campal amb la policia al Tege-

En un judici el 1968, Peter Urbach (centre) i Fritz Teufel són defensats per l'advocat Otto Schily

ler Weg de Berlín, en la qual Urbach va aparèixer amb un camió carregat de llambordes, el regal del BfV als estudiants. El febrer del 1969 també va ser ell que va subministrar l'artefacte defectuós que suposadament havia d'esclatar al pas de Richard Nixon a la ciutat, i el mateix va passar amb un altre artefacte posat al centre jueu de Berlín, igualment preparat perquè no esclatés.

Amb l'excusa d'ensenyar-li un dipòsit d'armes, Urbach va atreure Andreas Baader a una trampa en què va ser detingut per la policia. Poc després, el maig del 1970, la RAF naixia amb l'acció en la qual Ulrike Meinhof i Gudrun Ensslin alliberaven Baader a la presó. Les armes per a aquella acció les van subministrar dos exnazis amb connexions amb la policia.

L'última aparició d'Urbach va ser en el primer procés contra la RAF, el 1971. Va comparèixer com a testimoni de l'acusació i infiltrat confés. L'advocat dels acusats, Otto Schily, que 30 anys més tard seria ministre de l'Interior, li va preguntar si les bombes que ell portava les hi lliurava directament el BfV. "No tinc res a dir", va respondre una vegada i una altra. Després Urbach va desaparèixer. Curiosament, el 1968, Schily havia defensat el presumpte esquerrà Ubach.

El BfV li va donar una nova identitat amb què se'n va anar a Califòrnia, on diuen que va treballar com a obrer en la construcció de la central nuclear de Diablo Canyon. Va morir a Santa Barbara, Califòrnia, el 3 de maig del 2011, segons informes policials publicats per *Der Spiegel*.

"Vam ser marionetes d'una estratègia superior", diu Michael Baumann, fundador del Moviment 2 de juny, i esmenta en aquest context la xarxa secreta de l'OTAN, Gladio, reconeguda i condemnada pel Parlament Europeu el 1990. Molts activistes tenen la impressió d'haver estat utilitzats en aquella època.

El 1972, dos anys després de l'estrena de la RAF, va tenir lloc l'única reunió plenària de la banda en un habitatge de Frankfurt. "Hi van assistir 20 o 30 persones, hi eren tots, el BfV ho sabia però no va fer res", diu Baumann. "Si

tot estava infiltrat des del principi, com va poder la RAF continuar funcionant tant temps?", es pregunta.

Els arxius de la Stasi, la policia de l'Est que a començaments dels vuitanta va donar asil a membres

de la RAF, podrien oferir pistes, però tot el que en ells es refereix als serveis secrets occidentals està classificat i no es pot consultar. Alguns d'aquells activistes –com Baader, Meinhof i Ensslin– van morir a la presó; es va dir que es van suïcidar. Altres com Verena Becker, presumptament vinculada a l'assassinat del fiscal general Siegfried Buback, segueixen segons que sembla protegits pel BfV.

El moviment contra la guerra del Vietnam i l'oposició juvenil de llavors podia convertir-se en una força social considerable. Amb el recurs a la violència d'alguns petits grups i la criminalització que va venir després, es va aconseguir debilitar-lo molt. "Aquesta estratègia tenia un gran sentit", diu Baumann. "Però sense proves documentals només queden impressions", reconeix.

Una d'aquestes impressions la va obtenir Rainer Langhans, un excèntric director de cinema que va ser amic d'Urbach al Berlín dels seixanta. Anys després de la desaparició d'Urbach, Langhans va intentar connectar amb ell. Va demanar al BfV que li posés en contacte, li van dir que no, però temps després va rebre una trucada del mateix interessat. Langhans volia filmar un documental amb Urbach, però ho va rebutjar. Li va dir: "Si sabessis, Rainer..."

**"LA MEVA BOUTIQUE NESPRESSO
ÉS OBERTA 24/7."**

Call center 900 259 259

Cafè, cos i ànima

Hí ha moltes maneres de gaudir l'experiència Nespresso:

- Boutiques a tota Espanya
- Nespresso App
- www.nespresso.com